

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/18/2023
Identifikačné číslo spisu:	1215208993
Dátum vydania rozhodnutia:	28.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1215208993.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v spore žalobcu: Ján Zeman, Slnčné údolie 4746/186, 902 01 Pezinok (predtým Ján Zeman - ZEMSTAV, Slnčné údolie 4746/186, 902 01 Pezinok, IČO: 34 675 671), zastúpeného JUDr. Jozefom Boledovičom, advokátom, Úzka 578/4, 900 41 Rovinka, proti žalovanému: EUBIRAC a.s., Podunajská 23, 821 06 Bratislava, IČO: 35 683 066, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. CIMRÁK s.r.o., Štefánikova 7, 949 01 Nitra, IČO: 36 868 876, o zaplatenie 12 708,20 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 25Cb/170/2015, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. januára 2021 č. k. 4Cob/48/2020-277, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. januára 2021 č. k. 4Cob/48/2020-277 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava II, ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo dňa 12. novembra 2019 č. k. 25Cb/170/2015-199 I. výrokom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 345,60 eura spolu s 8,75% ročným úrokom z omeškania od 1. decembra 2012 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. II. výrokom vo zvyšku žalobu zamietol. III. výrokom žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 94,6%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobou doručenou súdu dňa 9. apríla 2015 sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 12 708,20 eura s príslušenstvom, titulom neuhradenia zostávajúcej časti ceny za zhotovenie diela. Žalobu odôvodnil tým, že na základe uzatvorenej zmluvy o dielo č. 907/12 vykonal pre žalovaného stavebné práce na stavbe „Rekonštrukcia a dostavba zariadenia pre seniorov Mokrá Háj“. Za časť vykonaných prác vystavil faktúru č. 09/2012 na sumu 26 008,20 eura, splatnú dňa 30. novembra 2012, žalovaný faktúru uhradil iba do výšky 13 300 eur, neuhradený zostatok faktúry činí 12 708,20 eura. Uviedol, že dielo, na zhotovení ktorého sa podieľal, bolo riadne zhotovené a investor dielo prevzal bez vád a nedorobkov. Žalobca mal za to, že mu vznikol nárok na vyplatenie zádržného, teda môže

požadovať úhradu celého zostatku faktúry. Poukázal na to, že žalovaný sa usiloval vykonať vzájomný zápočet, ktorý žalobca odmietol uznať z dôvodu, že žalovanému nevznikol právny nárok na vzájomnú pohľadávku a uplatňoval účelovú, neexistujúcu pohľadávku.

3. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav. Medzi sporovými stranami bola dňa 5. septembra 2012 uzavretá Zmluva o dielo č. 907/2012-VV, predmetom ktorej bolo realizovanie prác na stavbe „Rekonštrukcia a dostavba Zariadenia pre seniorov Mokrá Háj“. Realizovanie prác bolo potvrdené na Zisťovacom protokole o vykonaných stavebných a montážnych prácach č. 02/20012 zo dňa 6. novembra 2012. Cenu týchto prác žalobca žalovanému vyúčtoval faktúrou č. 09/2013 zo dňa 5. novembra 2012 na sumu 26 008,20 eura, z ktorej žalovaný uhradil 13 300 eur. Zostávajúcu časť fakturovanej ceny v sume 12 008,20 eura žalovaný neuhradil. Ďalej bola medzi sporovými stranami uzavretá ďalšia Zmluva o dielo č. 951/2015/VV zo dňa 24. októbra 2012. Žalovaný faktúrou č. 200200728 zo dňa 15. januára 2013 vyúčtoval žalobcovi zmluvnú pokutu v zmysle čl. 9.1. Zmluvy o dielo č. 951/2012-VV vo výške 15 300 eur a faktúrou č. 200200639 zo dňa 29. novembra 2012 škodu vo výške 345,60 eura. Oznámením zo dňa 10. januára 2013 žalovaný započítal svoju pohľadávku vo výške 345,60 eura (faktúra č. 200200639) s časťou pohľadávky žalobcu (faktúra č. 09/2012) a Oznámením zo dňa 26. apríla 2013 časť pohľadávky vo výške 13 314,30 eura (faktúra č. 200200728) s časťami pohľadávok žalobcu vo výške 426,25 eura (faktúra č. 08/2012), vo výške 525,45 eura (faktúra č. 07/2012) a vo výške 12 362,60 eura (faktúra č. 09/2012).

4. Žalovaný pohľadávku žalobcu nepovažoval za dôvodnú a v celom rozsahu trval na tom, že žalovaným uplatnená zmluvná pokuta za omeškanie s ukončením diela na stavbe: „Rekonštrukcia a modernizácia Poliklinika Senica, n.o. - stavebné práce“, vyúčtovaná faktúrou č. 2002007728, ako aj náhrada škody vyúčtovaná faktúrou č. 200200639 sú opodstatnené.

5. Žalovaný poprel pohľadávku žalobcu z dôvodu, že táto zanikla započítaním prostredníctvom jednostranného zápočtu zo dňa 26. apríla 2013 a 10. januára 2013. Žalovaný si voči pohľadávke žalobcu započítal zmluvnú pokutu za omeškanie s odovzdaním diela „Rekonštrukcia a modernizácia Poliklinika Senica - stavebné práce“, ktoré mal odovzdať do 10. novembra 2012 v zmysle podpísanej zmluvy č. 951/2012. Z tejto zmluvy je zrejmé, že žalobca mal zabezpečiť počet vykonávajúcich osôb od 10 do 12, čo sa však nestalo. Žalovaný poukázal na to, že v priebehu týchto stavebných prác písomne šesťkrát vyzval žalobcu na urýchlenné zabezpečenie potrebného počtu pracovníkov. Uviedol, že zo stavebného denníka vyplýva, že žalobca na tejto stavbe vykonával stavebné práce minimálne do polovice mesiaca december 2012, pričom termín dokončenia diela bol stanovený na 10. novembra 2012. Zmluvnú pokutu si žalovaný uplatnil vo výške 300 eur denne tak, ako bola dohodnutá v článku 9 zmluvy o dielo, a to za obdobie od 11. novembra 2012 do 31. decembra 2012. Zároveň si v tomto konaní žalovaný uplatnil aj náhradu škody spočívajúcu v poškodení skla, ktoré vykonali na stavbe pracovníci žalobcu, a ktoré žalovaný musel uhradiť objednávateľovi, resp. investorovi stavby.

6. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 536 ods. 1 a 2, § 537 ods. 1, § 548 ods. 1, § 365, § 369 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „OBZ“), § 517 ods. 2, § 544 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

7. Súd prvej inštancie vo veci už raz rozhodol rozsudkom č. k. 25Cb/170/2015-123 zo dňa 22. júna 2017, ktorým žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalobcovi priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. Po odvolaní žalovaného Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 4Cob/58/2018-179 zo dňa 15. augusta 2019 predmetný rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie v ďalšom konaní dôkladne prihliadne na všetky podstatné argumenty žalobcu a žalovaného a riadne sa s nimi vysporiada. Úlohou súdu bude posúdiť, či žalovanému vznikol voči žalobcovi nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vyúčtovanej faktúrou č. 200200728. Súd svoje rozhodnutie zároveň dostačujúcim spôsobom odôvodní v zmysle § 220 ods. 2 CSP. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie zároveň rozhodne podľa § 396 ods. 3 CSP aj o náhrade trov odvolacieho konania.

8. Súd prvej inštancie opätovne vyhodnotil žalobou uplatnený nárok a dospel k záveru, že tento je skutkovo i právne opodstatnený v priznanej časti 345,60 eura spolu s 8,75% ročným úrokom z omeškania od 1. decembra 2012 do zaplatenia. Konštatoval, že medzi sporovými stranami došlo k platnému uzavretiu zmluvy o dielo, ktorá skutočnosť ani nebola medzi nimi sporná. Keďže žalovaný nenamietal výšku zostatku ceny diela, podstatnou sa tak stala otázka, či započítanie pohľadávky žalovaným, a to listami zo dňa 10. januára 2013 a 26. apríla 2013, bolo vykonané platne a tým došlo k zániku pohľadávky žalobcu. K tomu bolo potrebné ustáliť existenciu pohľadávok žalovaného vyplývajúcich z vyúčtovanej zmluvnej pokuty v súvislosti s omeškaním ukončenia diela žalobcom ako aj pohľadávky z titulu spôsobenej škody.

9. Naproti tomu súd po opätovnom vyhodnotení dokazovania žalobou uplatneného nároku v časti 12 362,60 eura dospel k záveru, že tento je skutkovo i právne neopodstatnený, nakoľko k zániku tejto časti pohľadávky došlo započítaním realizovaným žalovaným s jeho pohľadávkou spočívajúcou vo vyčíslennej zmluvnej pokute faktúrou č. 200200728 vo výške 15 300 eur. Poukázal na to, že medzi sporovými stranami bola uzavretá aj ďalšia zmluva o dielo č. 951/2012-VV, predmetom ktorej bola „Rekonštrukcia a modernizácia Poliklinika Senica, n.o. - stavebné práce“. Dielo malo byť odovzdané v termíne do 10. novembra 2012. Žalobca mal dielo odovzdať 10. novembra 2012. Z denných záznamov stavby (stavebný denník) listov č. 0075025 až 00750040 vyplýva, že žalobca dielo neodovzdal v určenej lehote, keďže ešte 3. marca 2013 vykonával na stavbe práce. Takéto konštatovanie podporne potvrdzujú aj listy žalovaného zo dní 13. novembra 2012, 23. novembra 2012, 12. decembra 2012, 20. decembra 2012, 8. januára 2013 a 18. januára 2013 adresované žalobcovi, ktorými ho žiadali o posilnenie stavebných kapacít a časový sklz realizácie prác. Žalovaným vyúčtovaná zmluvná pokuta za 51 dní omeškania (11. novembra 2012 - 31. decembra 2012) v sume 15 300 eur je podľa názoru súdu v súlade so zákonnými a zmluvnými ustanoveniami, a ako pohľadávka spôsobilá na započítanie, ktoré žalovaný realizoval dňa 26. apríla 2013 (č.l. 6 spisu). K záverom o platnosti dojednanej zmluvnej pokuty poukázal na rozhodnutie odvolacieho súdu. Dospel k záveru, že žalovaným realizovaný zápočet mal za následok zánik pohľadávky žalobcu v sume 12 362,60 eura, žaloba je preto v tejto časti nedôvodná a bola v tejto časti zamietnutá. Keďže žalobca mal úspech v časti 345,60 eura a žalovaný v časti 12 362,60 eura, súd žalovanému priznal náhradu trov konania rozsahu 94,6%.

10. Na odvolanie žalovaného, Krajský súd v Bratislave, ako odvolací súd, napadnutým rozsudkom zo dňa 28. januára 2021 č. k. 4Cob/48/2020-277 rozsudok Okresného súdu Bratislava II č. k. 25Cb/170/2015-199 zo dňa 12. novembra 2019 v časti II. výroku zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 12 362,60 eura spolu s 8,75% ročným úrokom z omeškania od 1. decembra 2012 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom II. rozhodol, že žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

11. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd s poukazom na § 1 ods. 1 a 2, § 536 ods. 1 a 2, § 357 ods. 1 a § 548 ods. 1, § 365 a § 369 ods. 1 OBZ; § 544 ods. 1 a 2, § 517 ods. 2 OZ a § 3 ods. 1 Nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z. z. uviedol, že realizovanie prác bolo potvrdené na Zisťovacom protokole o vykonaných stavebných a montážnych prácach č. 02/20012 zo dňa 6. novembra 2012. Cenu týchto prác žalobca žalovanému vyúčtoval faktúrou č. 09/2013 zo dňa 5. novembra 2012 na sumu 26 008,20 eura, z ktorej žalovaný uhradil 13 300 eur. Zostávajúcu časť fakturovanej ceny v sume 12 708,20 eura žalovaný doposiaľ neuhradil. Ďalej bola medzi sporovými stranami uzavretá ďalšia Zmluva o dielo č. 951/2015/VV zo dňa 24. októbra 2012. Žalovaný faktúrou č. 200200728 zo dňa 15. januára 2013 vyúčtoval žalobcovi zmluvnú pokutu v zmysle čl. 9.1. Zmluvy o dielo č. 951/2012-VV vo výške 15 300 eur a faktúrou č. 200200639 zo dňa 29. novembra 2012 škodu vo výške 345,60 eura. Oznámením zo dňa 10. januára 2013 žalovaný započítal svoju pohľadávkou vo výške 345,60 eura (faktúra č. 200200639) s časťou pohľadávky žalobcu (faktúra č. 09/2012) a Oznámením zo dňa 26. apríla 2013 časť pohľadávky vo výške 13 314,30 eura (faktúra č. 200200728) s časťami pohľadávok žalobcu vo výške 426,25 eura (faktúra č. 08/2012), vo výške 525,45 eura (faktúra č. 07/2012) a vo výške 12 362,60 eura

(faktúra č. 09/2012).

12. Odvolací súd uviedol, že cenu prác žalobca žalovanému vyúčtoval faktúrou, ktorú žalovaný uhradil iba čiastočne, nakoľko si voči nej započítal svoj nárok na zmluvnú pokutu a náhradu škody. Písomne zachytené prejavy žalovaného na listoch zo dňa 10. januára 2013 a 26. apríla 2013 - Oznámenie o zápočte pohľadávok, posudzujúc ich podľa obsahu a vôle konajúcej osoby, majú charakter písomného uznania konkrétneho záväzku. Prejavená vôľa žalovaného započítať svoju pohľadávku voči pohľadávke žalobcu stačí na to, aby bol úkon akceptácie pohľadávky žalobcu vykonaný žalovaným platný, pretože z neho vyplýva vôľa a úmysel žalovaného uznať pohľadávku žalobcu, avšak túto nezaplatiť, ale spôsobiť jej zánik inak. Žalovaný nenamietal výšku zostatku ceny diela. Žalovaný ani v konaní nerozporoval skutočnosť, že žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie ceny za dielo, avšak voči nároku žalobcu si započítal vlastnú pohľadávku. Spornou bola preto otázka, či započítanie pohľadávky žalovaným bolo vykonané platne a tým došlo k zániku pohľadávky žalobcu. K tomu bolo potrebné ustáliť, či má žalovaný voči žalobcovi pohľadávku vyplývajúcu z vyúčtovanej zmluvnej pokuty v súvislosti s omeškaním ukončenia diela žalobcom ako aj pohľadávky z titulu spôsobenej škody.

13. Podľa odvolacieho súdu v konaní nebol sporným nárok žalobcu na zaplatenie ceny za dielo. Spornou zostala otázka, či započítacím úkonom žalovaného, ktorým si započítal zmluvnú pokutu v súvislosti s omeškaním ukončenia diela žalobcom, došlo k zániku pohľadávky žalobcu. Odvolací súd po opätovnom preskúmaní prejednávanej veci dospel na rozdiel od súdu prvej inštancie k záveru, že žalovanému nevznikol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vyúčtovanej faktúrou č. 200200728, v dôsledku čoho nedošlo k zániku pohľadávky uplatnenej žalobcom v tomto konaní v časti 12 362,60 eura (12 708,20 eura - 345,60 eura). Žalobou uplatnený nárok žalobcu v časti o zaplatenie sumy 12 362,60 eura preto odvolací súd po opätovnom preskúmaní veci vyhodnotil ako dôvodný.

14. Odvolací súd zdôraznil, že už v rozhodnutí č. k. 4Cob/58/2018-179 zo dňa 15. augusta 2019 poukázal na to, že čl. IX bod 9.1 Zmluvy o dielo č. 951/2012-VV ustanovuje, že „V prípade, ak je zhotoviteľ v omeškaní s ukončením a odovzdaním diela, zaväzuje sa zaplatiť objednávateľovi zmluvnú pokutu vo výške 300 eur za každý deň omeškania“. V zmysle čl. III bod 3.1 uvedenej zmluvy o dielo sa zhotoviteľ zaviazal odovzdať dielo (predmet plnenia) dňa 10. novembra 2012. V zmysle uvedeného mal odvolací súd za to, že zmluvná pokuta bola dojednaná v písomnej forme a mala sa vzťahovať na prípadné omeškanie žalovaného ako zhotoviteľa s ukončením a odovzdaním diela. Ako dôkaz, že žalobca neodovzdal dielo v lehote určenej podľa zmluvy žalovaný súdu predložil denné záznamy stavby (č.l. 90-97 súdneho spisu). Pre záver o existencii/neexistencii nároku žalovaného na zmluvnú pokutu pre omeškanie žalobcu s ukončením diela však bolo potrebné prihliadnuť i na ostatné zmluvné ustanovenia, na argumentáciu sporových strán ohľadne tejto spornej otázky a vysporiadať sa s námietkou žalobu, že zo Zmluvy o dielo č. 951/2012-VV nevyplýva jednoznačné a konkrétne vymedzenie (vecné a finančné) predmetu diela, ktorý mal žalobca realizovať pod sankciou zmluvnej pokuty a posúdiť vznik nároku žalovaného na zmluvnú pokutu i v tejto spojitosti. Súd prvej inštancie síce vychádzal z právneho názoru vysloveného odvolacím súdom, avšak vznik nároku žalovaného na zmluvnú pokutu už bližšie neskúmal, a to z hľadiska žalobcom namietanej neurčitosti vymedzenia predmetu diela, ktorý mal žalobca realizovať pod sankciou zmluvnej pokuty.

15. Po opätovnom preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že je potrebné prisvedčiť námietke žalobcu, že zo Zmluvy o dielo č. 951/2012-VV nevyplýva jednoznačné a konkrétne vymedzenie (vecné a finančné) predmetu diela, ktorý mal žalobca realizovať pod sankciou zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta bola v zmysle čl. IX bod 9.1 Zmluvy o dielo č. 951/2012-VV dojednaná pre prípad omeškania žalovaného ako zhotoviteľa s ukončením a odovzdaním diela, avšak zo žiadneho ustanovenia predmetnej zmluvy nevyplýva konkrétny predmet diela t.j., čo presne mal žalobca pre žalovaného vykonať. I keď po termíne odovzdania diela dňa 10. novembra 2012 boli v zmysle denných záznamov na predmetnej stavbe uskutočňované ďalšie práce, práve vzhľadom na neurčitosť vymedzenia predmetu diela v zmluve o dielo, nemožno dospieť k záveru, že by žalovanému vznikol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty za oneskorené ukončenie diela. Žalobca v tomto smere správne poukázal na skutočnosť, že žalovaný ako dôkaz súdu predložil len Zmluvu o dielo č. 951/2012-VV bez príloh (napr. výkaz výmer, Záväzný

časový harmonogram s obsahom plnenia predmetu ZoD a i.), ktoré boli v zmysle čl. XIV. bod 14.1 neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o dielo č. 951/2012-VV. Žalovaný preto v tomto smere neunesol dôkazné bremeno ohľadne vzniku nároku na zmluvnú pokutu. Započítanie pohľadávky žalovaného tak odvolací súd vyhodnotil ako neplatné, pričom k zániku žalovanej pohľadávky žalobcu tak nedošlo. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené dospel k záveru, že nárok žalobcu uplatnený žalobou je i v časti sumy 12 362,60 eura dôvodný.

16. Keďže žalovaný bol so splnením peňažného záväzku v omeškaní, žalobcovi vzniklo právo požadovať úrok z omeškania. Nakoľko jeho výšku nemali zmluvné strany v zmluve dohodnutú, resp. určenú, jeho výšku je potrebné určiť na základe zákona. Žalobcom požadovaná a súdom priznaná výška úroku z omeškania je plne v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami, keďže úroková sadzba ECB bola v rozhodnom období 0,75% ročne. Dôvodný je preto aj nárok žalobcu na úrok z omeškania vo výške 8,75% ročne zo žalovanej sumy odo dňa 1. decembra 2012 do zaplatenia.

17. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté v súlade s § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobca má voči žalovanému právo na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania.

18. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaný (č.l. 303 spisu), prípustnosť ktorého odôvodnil ust. § 420 písm. f) CSP teda, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

19. Žalovaný (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“) v dovolaní uviedol, že napadnuté rozhodnutie je nedôkladne odôvodnené, zmätočné a prekvapivé; odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania a bez upovedomenia o verejnom vyhlásení rozhodnutia.

20. Dovolateľ poukázal na bod č. 21 napadnutého rozhodnutia, kde odvolací súd uvádza, že v predmetnom odvolacom konaní nebolo potrebné nariaďovať pojednávanie, pretože ustanovenie § 219 ods. 1, 3 a § 378 od. 1 CSP je v zásade fakultatívne, t.j. odvolací súd pojednávanie nariaďovať nemusí. Na tomto mieste dovolateľ uviedol, že z ustanovení § 219 ods. 1, ods. 3 a § 378 ods. 1 CSP nevyplyva žiadna úprava nariaďovania pojednávania v konaní pred odvolacím súdom. Takáto úprava je obsiahnutá v § 384 CSP. Preto už v tejto časti je podľa dovolateľa napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zmätočné, nakoľko nebolo riadne odôvodnené, na základe ktorej platnej právnej normy odvolací súd nenariadil vo veci pojednávanie. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je obsiahnuté v práve na spravodlivý proces, a v prípade takéhoto flagrantného porušenia povinnosti súdu uviesť riadne odôvodnenie svojho rozhodnutia (vrátane aplikovaných právnych noriem) je podľa dovolateľa nutné konštatovať porušenie práva na spravodlivý proces.

21. Odvolací súd vo viacerých bodoch svojho odôvodnenia podľa dovolateľa zmätočne prezentuje zistené skutočnosti a to v príkrom rozpore s vykonaným dokazovaním. V bode 42. odôvodnenia odvolací súd uvádza: „V zmysle uvedeného mal odvolací súd za to, že zmluvná pokuta bola dojednaná v písomnej forme a mala sa vzťahovať na prípadné omeškanie žalovaného ako zhotoviteľa s ukončením a odovzdaním diela“. Rovnako tak v bode č. 43 odvolací súd uvádza: „Zmluvná pokuta bola v zmysle čl. IC bod 9.1 Zmluvy o dielo č. 951/2012-VV dojednaná pre prípad omeškania žalovaného ako zhotoviteľa s ukončením a odovzdaním diela...“. Zo znenia Zmluvy o dielo č. 951/2012-VV alebo skoršej Zmluvy o dielo č. 907/2012-VV medzi sporovými stranami je zrejmé, že zhotoviteľom oboch diel nebol žalovaný (EUBIRAC, a.s., resp. pôvodne Euro-Building, a.s.) ale žalobca (Ján Zeman - ZEMSTAV). Dovolateľ aj v tejto súvislosti akcentoval na potrebu riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia v intenciách skutočností uvedených vyššie. V dovolateľovi nevzbudzuje dôveru také súdne rozhodnutie, ktoré je založené na objektívne nesprávnych skutkových zisteniach súdu a následne na ich báze je aj rozhodnutie súdu odôvodnené, napriek zjavnej neudržateľnosti týchto zistení v skutkovom stave. Preto aj v tomto smere je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podľa dovolateľa nepreskúmateľné pre zjavnú zmätočnosť skutkových zistení v kontraste s vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie.

Dovolateľ má za to, že touto zmätočnosťou bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

22. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí zároveň podľa názoru dovolateľa prekvapivo zmenil úsudok, keď v rozpore so svojim pôvodným názorom, ktorý bol záväzný pre súd prvej inštancie, zmenil prvoinštančné rozhodnutie v úplný prospech žalobcu. Podľa mienky dovolateľa absolútne nepostačuje jednotné odôvodnenie (pozn. 3. veta bodu 42. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia) s poukazom na českú judikatúru. Zmena právnych názorov všeobecných súdov je možná, avšak musí byť riadne odôvodnená, aby bola odstránená akákoľvek pochybnosť o svojvôli konajúceho súdu. V opačnom prípade by došlo k hrubému a nedôvodnému zásahu do právnej istoty účastníkov konania, ako aj do princípu predvídateľnosti súdnych rozhodnutí.

23. Keďže z odôvodnenia odvolacieho súdu možno vyvodiť záver, že prvoinštančný súd na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (príkladmo bod 42. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ktorým súd posúdil iným spôsobom povahu predmetnej zmluvnej pokuty), podľa platných procesných predpisov mal zopakovať odvolací súd dokazovanie v potrebnom rozsahu sám, čo však v skutočnosti neurobil, pretože sa uchýlil len k prehodnoteniu už vykonaného dôkazu. Avšak ten istý procesný predpis pre tento prípad zopakovania dokazovania odvolacím súdom obligatórne nariaďuje vo veci vykonať pojednávanie. Ide o prejav zásady bezprostrednosti pred konajúcim súdom. Na tomto mieste dovolateľ uviedol, že povinnosť odvolacieho súdu zopakovať dokazovanie v prípade, že podľa jeho názoru prvoinštančný súd dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam vo vzťahu k uplatnenej zmluvnej pokute dovolateľa, je vyjadrením princípu priamosti.

24. Dovolateľ ďalej uviedol, že ak strana sporu adresuje príslušnému súdu žiadosť, ktorú predpokladá § 219 ods. 3 CSP, má legitímne očakávanie, že o termíne verejného vyhlásenia rozsudku bude upovedomená. Legitímne očakávanie je výrazom princípu materiálneho právneho štátu a jeho účelom je ochrana súkromných osôb pred nepredvídateľným (arbitrárnym) zásahom do ich právnej situácie, na vyústenie ktorej sa do určitého výsledku spoliehali. Vzhľadom na legitímne očakávania strany sporu, jeho dôveru v právo (v právny postup), rešpektujúc princíp právnej istoty a princíp legality, nemožno nedostatok postupu súdu v zmysle § 219 ods. 3 CSP (predtým § 214 ods. 3 OSP) zhojiť tým, že sa strana sporu sa mohla (mala možnosť) dozvedieť o verejnom vyhlásení rozsudku z úradnej tabule súdu. Očakávanie výsledku konania vnímajú intenzívnejšie strany sporu, ich záujmy prevažujú nad záujmami iných. Povinnosťou súdu je preto vyvinúť náležitú aktivitu v medziach zákona tak, aby stranám nevytváral žiadne bariéry v účasti na verejnom vyhlásení rozsudku. Pochybenia štátnych orgánov by nemali ísť na úkor nositeľov ľudských práv (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/192/2013).

25. Dovolateľ vo svojom písomnom podaní označenom ako Stanovisko k vyjadreniu žalobcu zo dňa 17. februára 2020, konkrétne v ods. 2 čl. III., jednoznačne uviedol: „Zároveň v súlade s ustanovením § 378 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 219 ods. 3 CSP touto cestou žiadame odvolací súd, aby nás elektronicky upovedomil o mieste a čase prípadného verejného vyhlásenia rozsudku, a to na e-mailovú adresu uvedenú v hlavičke tohto oznámenia“. Dovolateľ teda žiadal súd, aby ho cestou jeho právneho zástupcu upovedomil o prípadnom verejnom vyhlásení rozhodnutia. Napriek tejto žiadosti odvolací súd dovolateľa o mieste a čase verejného vyhlásenia rozhodnutia nemal upovedomiť. Krajský súd v Bratislave však žalobcu o tomto termíne neinformoval, čím podľa dovolateľa došlo k porušeniu práva strany na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP (R 14/2010).

26. Na základe vyššie uvedeného dovolateľ navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. januára 2021 č. k. 4Cob/48/2020-277 a priznal mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Alternatívne dovolateľ navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zmenil tak, že rozsudok Okresného súdu Bratislava II. č. k. 25Cb/170/2015-199 zo dňa 12. novembra 2019 potvrdzuje a žalovanému prizná nárok na náhradu trov dovolacieho a odvolacieho konania v celom rozsahu a náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie vo výške 94,6%.

27. Žalobca vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu žalovaného uviedol, že žiadny z dovolacích dôvodov nie je daný. Výhrada dovolateľa, že odvolací súd v odôvodnení neuviedol, prečo nenariadil pojednávanie odvolacieho súdu je účelová. Odvolací súd zdôraznil, že bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, a preto predmetom prieskumu bude iba právne posúdenie otázok, ku ktorým sa sporové strany už vyčerpávajúcym spôsobom vyjadrili. Zopakovanie, alebo doplnenie dokazovania nebolo potrebné, odvolací súd preto nemal povinnosť nariaďovať pojednávanie.

28. Súd v odvolacom konaní podľa žalobcu riešil výlučne právne otázky (nie skutkové) nebol dôvod nariaďovať pojednávanie. Otázka vyvodenia dôvodnosti zmluvnej pokuty uplatnenej na započítanie, je otázkou výsostne právnou, na zhodnotenie tejto otázky nebolo potrebné zopakovať dôkazy (ako tvrdí dovolateľ) ani nariaďovať pojednávanie.

29. Tvrdenie dovolateľa o zmätočnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku má podľa žalobcu zakryť skutočnosť, že žalovaný zneužíval dojednanie o zmluvnej pokute na účelové, nedôvodné zápočty zmluvných pokút (na ktoré mu nikdy nevznikol nárok) voči peňažným pohľadávkam žalobcu, ako aj ďalších obchodných partnerov. Žalovaný sa usiluje nebrať do úvahy rozdiel medzi dojednaním zmluvných pokút v ZOD (všeobecne) a uplatnením zmluvnej pokuty v konkrétnom prípade za omeškanie zhotoviteľa so splnením záväzku (dokončenie diela). Súčasne podľa žalobcu dovolateľ obchádza skutočnosť, že v konaní nepreukázal porušenie záväzku zhotoviteľa a to z jednoduchého faktu, že v obsahu ZOD, na ktorú sa v konaní odvoláva vecné aj finančné vymedzenie záväzku úplne absentuje.

30. Dovolateľ si v priebehu celého konania musel byť podľa žalobcu vedomý toho, že zápočet, ktorého sa dovoláva, je vecne a aj právne nedôvodný (fiktívny). Napadnutý rozsudok preto pre žalovaného nemôže byť prekvapivý, lebo zodpovedá riadnemu zhodnoteniu skutkovej aj právnej stránky prípadu. Žalobca dodal, že pre žalovaného mal byť prekvapujúci hlavne rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 25Cb/170/2015-199 zo dňa 12. novembra 2019, v ktorom súd bez doplnenia dokazovania zmenil svoje vlastné hodnotenie veci tak, že zápočet zmluvnej pokuty uznal za dôvodný. Žalobca je preto názoru, že odvolací súd v opakovanom odvolacom konaní vyniesol rozsudok zodpovedajúci skutočnému vecnému aj právnemu stavu veci.

31. Odvolací súd žalobcu elektronicky dňa 12. januára 2021 informoval o termíne verejného vyhlásenia rozsudku. Žalobca sa vyhlásenia rozsudku zúčastnil. Žalobca nemá možnosť si overiť tvrdenie žalovaného, že o termíne verejného vyhlásenia rozsudku nebol informovaný. Predpokladá, že obdobne informácia bola zaslaná aj žalovanému. Nakoľko dňa 28. januára 2021 na súde, okrem vyhlásenia rozsudku, neboli vykonané žiadne iné úkony s tým, že nie je zrejmé, aké právo konať pre súdom sa žalovanému odňalo, a s akým dopadom to má na správnosť a zákonnosť napadnutého rozsudku.

32. Žalobca preto navrhuje dovolanie žalovaného zamietnuť a žalobcovi priznať náhradu trov dovolacieho konania.

33. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený podľa § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že je dovolanie sčasti dôvodné.

34. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

35. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia expressis verbis vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu, ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie

nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 CSP (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

36. Žalovaný vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, keďže má za to, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

37. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

38. Podľa § 431 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

39. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie v jeho II. výroku zmenený. Z tohto dôvodu je dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 CSP, pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí.

40. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu videl dovolateľ v tom, že napadnuté rozhodnutie je nedôkladne odôvodnené, zmätočné a prekvapivé; dovolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania a bez upovedomenia o verejnom vyhlásení rozhodnutia.

41. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu, a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

42. Dovolací súd zdôrazňuje, že právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné sudy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné, alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí

právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

43. Právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (sp. zn. II. ÚS 383/06).

44. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

45. Funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy, a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní.

46. Zároveň dovolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 78/95 zo dňa 16. marca 2005, z ktorého vyplýva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument, ale iba len na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré preskúmava v odvolacom konaní.

47. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí konštatoval, že v konaní nebol sporným nárok žalobcu na zaplatenie ceny za dielo. Spornou zostala otázka, či započítacím úkonom žalovaného, ktorým si započítal zmluvnú pokutu v súvislosti s omeškaním ukončenia diela žalobcom, došlo k zániku pohľadávky žalobcu. Odvolací súd po opätovnom preskúmaní prejednávanej veci dospel na rozdiel od súdu prvej inštancie k záveru, že žalovanému nevznikol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vyúčtovanej faktúrou č. 200200728, v dôsledku čoho nedošlo k zániku pohľadávky uplatnenej žalobcom v tomto konaní v časti 12 362,60 eura (12 708,20 eura - 345,60 eura).

48. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nedostatočné a nepreskúmateľné, pretože spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu sú zrejmé podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho II. výroku. Odvolací súd zrozumiteľným spôsobom vyjadril skutkové zistenia, ako aj právne zhodnotenie sporovej právnej veci. Odvolací súd zároveň zdôraznil, že súd prvej inštancie vychádzal z právneho názoru vysloveného odvolacím súdom, vznik nároku žalovaného na zmluvnú pokutu už neskúmal, a to z hľadiska žalobcom namietanej neurčitosti vymedzenia predmetu diela realizovaného pod sankciou zmluvnej pokuty. Dovolací súd poznamenáva, že dovolateľom označená zmätočnosť nesprávneho označenia zhotoviteľa diel odvolacím súdom, ktorý súd za zhotoviteľa diel uviedol žalovaného a nie žalobcu, je výsledkom zrejmej chyby v písaní, kedy takéto pochybenie v bode 43. napádaného rozhodnutia nevytvára nepreskúmateľnosť rozhodnutia ako takého, čím nedochádza k zásahu do práva na spravodlivý proces žalovaného v značnej miere.

49. Dovolací súd ďalej k vznesenej námietke prekvapivosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu uvádza, že v zmysle § 382 CSP, ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

50. Vyššie citované ustanovenie má predísť vydávaniu, tzv. prekvapivých rozhodnutí, vychádza z princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, ktorý je považovaný za komponent princípu právneho

štátu, osobitne princípu právnej istoty.

51. O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie, nejavili ako významné.

52. Posúdenie, či v danom prípade ide o prekvapivé rozhodnutie, bude vždy závisieť od konkrétnych skutkových okolností. Iba odlišná interpretácia totožného zákonného ustanovenia aplikovaného na zhodný skutkový stav nemôže spôsobiť prekvapivosť napadnutého rozhodnutia (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 52/2019 zo dňa 1. apríla 2020).

53. Dovolací súd zisťuje, že oba konajúce súdy nižších inšancií vychádzali pri právnom posudzovaní z totožných ustanovení právnych predpisov. Táto okolnosť nespôsobuje prekvapivosť napadnutého rozhodnutia, a to ani v kontexte tu prítomných skutkových okolností, kedy rozhodol súd prvej inštancie v intenciách predchádzajúceho kasačného rozhodnutia odvolacieho súdu, hoci napadnutým rozhodnutím došlo k zmene výroku II. rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí dostatočne ozrejmil, prečo mení výrok II. rozhodnutia súdu prvej inštancie, ak uviedol, že súd prvej inštancie síce vychádzal z právneho názoru vysloveného odvolacím súdom, avšak vznik nároku žalovaného na zmluvnú pokutu už bližšie neskúmal (z hľadiska žalobcom namietanej neurčitosti vymedzenia predmetu diela, ktorý mal žalobca realizovať pod sankciou zmluvnej pokuty).

54. Týmto je možné konštatovať, že dovolateľom namietané vady nedôkladného odôvodnenia a prekvapivosti napadnutého rozhodnutia, nie sú dôvodné.

55. Dovolací súd ďalej uvádza, že podľa § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania odvolací súd nariadi pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

56. K otázke viazanosti odvolacieho súdu skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie existuje aj ustálená judikatúra, v zmysle ktorej: I. Predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 7. septembra 2010 sp. zn. 5Cdo/131/2009); II. Odvolací súd musí zopakovať dôkazy vykonané súdom prvej inštancie, ak vykonané dôkazy mali byť podľa názoru druhoinštančného súdu hodnotené odlišne, ako sa stalo v konaní pred súdom prvej inštancie (viď napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 9. septembra 2014 sp. zn. II. ÚS 506/2013); III. Odvolací súd nemôže prehodnotením dokazovania, ktoré vykonal súd prvej inštancie, odlišne posúdiť skutkový stav prejednáwanej veci. Táto zásada vyplýva z princípu neúplnej apelácie. Výnimku z tejto zásady predstavuje prípad, v ktorom odvolací súd dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje. Urobí tak v prípade, ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Ak sa má vykonať pred odvolacím súdom dokazovanie, je potrebné nariadiť pojednávanie. Touto úpravou sa sleduje dôsledné rešpektovanie procesných práv strán sporu. Z hľadiska skutkového stavu možno uviesť, že pokiaľ odvolací súd vychádza z iných skutkových záverov ako súd prvej inštancie, musí jeho rozhodnutiu predchádzať pojednávanie, na ktorom sa zopakujú dôkazy alebo sa dokazovanie doplní vykonaním ďalších dôkazov (viď aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. júna 2018 sp. zn. 2Obdo/33/2017).

57. V prejednávanom spore odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď vo veci vyhlásil dňa 28. januára 2021 verejne rozsudok, ktorým zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v časti jeho výroku II. Odvolací súd tak vo veci nezopakoval ani nedoplnil dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie, preto bol odvolací súd pri prejednaní odvolania viazaný skutkovým stavom tak, ako ho na

základe vykonaného dokazovania ustálil súd prvej inštancie.

58. Dovolací súd zisťuje, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd uviedol prečo pojednávanie nenariadil, keďže bol názoru, že nedopĺňa a ani neopakuje skutkové zistenia súdu prvej inštancie s tým, že nariadenie pojednávania si nevyžaduje ani dôležitý verejný záujem. V tejto časti sa odvolací súd opiera o ustanovenie § 378 ods. 1 CSP, avšak v ostatnej časti odvolací súd uzatvára, že v zmysle § 385 ods. 1 CSP nepovažoval za potrebné a účelné nariadiť vo veci pojednávanie (viď bod 21. napádaného odvolacieho rozhodnutia). Je preto zrejmé, že mylné označenie ustanovenia § 378 ods. 1 CSP k dôvodom nenariadenia odvolacieho pojednávania je len výsledkom zrejmej chyby v písaní, keďže v totožnom bode 21. napádaného rozhodnutia sa záver o nenariadení pojednávania dôvodí už správnym ustanovením § 385 ods. 1 CSP.

59. Vyššie uvedené konštatovanie odvolacieho súdu o nenariadení pojednávania, resp. o nezopakovaní skutkových zistení súdom nižšej inštancie však nie je možné akceptovať. Odvolací súd aj v odôvodnení napádaného rozhodnutia poukazuje na skutočnosť, že súd prvej inštancie vznik nároku na zmluvnú pokutu bližšie neskúmal, ak sa riadil právnym názorom vysloveným skorším kasačným rozhodnutím odvolacieho súdu. Po tomto konštatovaní odvolací súd pristúpil k hodnoteniu existencie/neexistencie nároku žalovaného na zmluvnú pokutu pre omeškanie žalobcu s ukončením diela, kedy dospel k záveru, že žalovanému nevznikol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vyúčtovanej faktúrou č. 200200728, v dôsledku čoho nedošlo ani k zániku pohľadávky uplatnenej žalobcom v tomto konaní ani v časti 12 362,60 eura. Dovolací súd zdôrazňuje, že druhoinštančný súd nemôže dôkazy vykonané súdom prvej inštancie sám bez predpísaného procesného postupu len prehodnotiť a vyvodiť z toho kľúčové (a v tomto prípade úplne opačné) závery. O nové hodnotenie dôkazov ide tam, kde odvolací súd má iný názor na výpovednú hodnotu vykonaného dôkazného prostriedku. Obdobný názor je súčasťou rozhodovacej praxe súdov už značne dlhú dobu (napr. R 64/1966, R 92/1968, rozhodnutie Ústavného súdu ČR IV. ÚS 275/98). Tento názor podporuje aj Ústavný súd Slovenskej republiky v stále aktuálnom náleze sp. zn. II. ÚS 387/2010 zo dňa 17. marca 2011. Nesprávnym procesným postupom, ktorým odvolací súd pristúpil k hodnoteniu existencie/neexistencie nároku žalovaného na zmluvnú pokutu pre omeškanie žalobcu s ukončením diela, a to bez toho, aby konajúci súd riadne zopakoval, resp. doplnil dokazovanie, zaťažil odvolací súd konanie vadou, ktorá porušuje právo na spravodlivý proces žalovaného v značnej miere.

60. Odvolací súd preto svojim procesným postupom odporujúcim zákonnej úprave (§ 383 CSP) bez toho, aby za účelom zopakovania, alebo doplnenia dokazovania (§ 384 ods. 1 CSP) nariadil odvolacie pojednávanie (§ 385 ods. 1 CSP) vyhodnotil nové dôkazy. Týmto nesprávnym procesným postupom, okrem iného odporujúcim zásade priamosti a ústnosti súdneho konania, odvolací súd znemožnil žalovanému realizáciu jemu patriacich procesných práv, pričom miera tohto zásahu do procesných práv žalovaného mala za následok porušenie práva na spravodlivý proces.

61. Dovolateľ prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP vyvodzuje napokon aj z toho, že upovedomenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku mu nebolo doručené na e-mailovú adresu.

62. Podľa § 219 ods. 3 CSP platí, že vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi súd miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

63. V danom prípade žalobca (č.l. 276) aj žalovaný (č.l. 252) vo svojich písomnostiach žiadali „o upovedomenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku“ aj elektronickými prostriedkami. V spise sa ale nenachádza záznam, ktorý by nasvedčoval tomu, že odvolací súd žiadosť žalovaného, resp. dovolateľa vzal na zreteľ a v dôsledku toho postupoval podľa § 219 ods. 3 CSP. Odvolací súd síce oznámil verejné vyhlásenie rozsudku na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu, ako aj elektronickými prostriedkami na e-mailovú adresu žalobcu (č.l. 271 - pokyn súdu), avšak o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku - ako tomu nasvedčuje obsah spisu - neupovedomil právneho zástupcu žalovaného

elektronickými prostriedkami.

64. Najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (viď napr. sp. zn. 3Cdo/179/2010, 3Cdo/236/2010, 7Cdo/38/2012) poukázal na ústavnoprávny a procesnoprávny rozmer verejného vyhlásenia rozsudku a uviedol, že ak odvolací súd nerešpektuje predpoklady a zásady, za ktorých sa v súlade s právnym poriadkom verejne vyhlasuje rozsudok, odníma účastníkovi konania (strane) možnosť pred súdom konať. V niektorých ďalších rozhodnutiach išiel s argumentáciou ďalej a konkretizoval, že k vade tejto povahy dochádza tiež vtedy, keď odvolací súd v rozpore s ustanovením § 214 ods. 3 OSP o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku neupovedomí elektronickými prostriedkami účastníka, ktorý podľa § 45 ods. 4 O.s.p. požiadal o také doručovanie písomností (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/227/2013 a 7Cdo/192/2013).

65. Vyššie uvedené právne závery, súladné so závermi obsiahnutými medziiným v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/714/2015 (neskôr publikovanom, ako judikát R 9/2016), zastáva dovolací súd aj v preskúmvanej veci a konštatuje, že postupom odvolacieho súdu, ktorý nerešpektoval § 219 ods. 3 CSP došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie. Právo na spravodlivý súdny proces je totiž jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom, čo v danom prípade naplnené nebolo, keďže obsah spisu svedčí o porušení zákonného postupu súdu voči strane sporu (žalovanému) vrátane procesného postupu súdu podľa § 219 ods. 3 CSP vo väzbe na § 470 ods. 1 a 2 CSP odvolacím súdom.

66. Dovolací súd preto dospel k záveru, že žalovaný dôvodne namietal, že v konaní pred odvolacím súdom došlo aj k vade zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP, a to aj v rozsahu porušenia jeho práva plynúceho z ust. § 219 ods. 3 CSP.

67. Vychádzajúc z vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie je podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP prípustné a zároveň dôvodné, a teda je potrebné rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. januára 2021 č. k. 4Cob/48/2020-277 zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie (ustanovenie § 449 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 450 CSP).

68. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

69. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.